

Rozhledy matematicko-fyzikální

Rudolf Kolomý

Jáchim, F.: Jak viděli vesmír

Rozhledy matematicko-fyzikální, Vol. 81 (2006), No. 2, [57]

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/146155>

Terms of use:

© Jednota českých matematiků a fyziků, 2006

Institute of Mathematics of the Czech Academy of Sciences provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This document has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://dml.cz>

Jáchim, F.: Jak viděli vesmír

Rubico, Olomouc 2003, 272 stran

Kniha F. Jáchima, autora publikací *Tycho Brahe – pozorovatel vesmíru* (Praha, Prometheus 1998, 48 stran) a *Tycho Brahe – hvězdářova odysea z Dánska do Čech* (Praha, Eminent 2000, 214 stran), přibližuje v šesti samostatných kapitolách významné osobnosti a události z bohaté historie astronomie od starověku až po dvacáté století. Zabývá se především zlomovými událostmi ve vývoji vědy, hlavními průkopníky nových myšlenek, které vždy znamenaly velkou změnu v nazírání lidí na uspořádání vesmíru, jehož hranice se s narůstajícími poznatky postupně rozšiřovaly. Podle toho také autor volil náplně jednotlivých kapitol. Uvedme jejich přehled, obsah každé kapitoly je zřejmý z jejího názvu:

1. kapitola (47 stran, 25 obr.) *Klaudios Ptolemaios a jeho předchůdci*
2. kapitola (44 stran, 21 obr.) *Mikuláš Koperník*
3. kapitola (50 stran, 30 obr.) *Tycho Brahe a Johannes Kepler*
4. kapitola (55 stran, 21 obr.) *Gabileo Galilei*
5. kapitola (33 stran, 14 obr.) *William a John Herschelové*
6. kapitola (27 stran, 9 obr.) *Edwin Powell Hubble*

Každá kapitola vypráví na pozadí obecných historických událostí a souvislostí nejen o nejvýznamnější astronomické osobnosti dané doby, ale uvádí i přínosy a zásluhy dalších významných astronomů – vrstevníků. Z obsahu kapitol je zřejmé, jak astronomické poznatky s vývojem vědy a se zdokonačováním pozorovacích prostředků narůstaly – od zjišťování tvaru a rozměrů Země, přes určení její polohy ve vesmíru, postupné poznávání naší sluneční soustavy, naší galaxie až po průzkum vzdálených galaxií.

Autor uvádí velké množství zajímavých poznatků (některých mimo okruh odborníků málo známých), které jistě uvítají všichni zájemci o astronomii, dějiny přírodních věd, odborníci různých příbuzných oborů, ale i lidé zajímající se o obecné a kulturní dějiny. Kniha může pomoci učitelům všech typů škol i jejich žákům a studentům jako významný podnět a motivační prvek k dalšímu studiu. Proto by neměla chybět v žádné učitelské ani žákovské knihovně. Obsah knihy vhodně doplňuje 120 černobílých obrázků, chronologická tabulka významných astronomů, pod čarou uvedené vysvětlující poznámky a odkazy na citované prameny (včetně uvedení čísel stránek). Ke každé kapitole je pak přiložen seznam literatury doporučené k dalšímu studiu a jmenný rejstřík. Podobných přehledných publikací z dějin astronomie, čtivé a srozumitelné napsaných, máme u nás velmi málo. Proto je záslužné, že se F. Jáchim takové náročné práce ujal – a zhostil se jí velmi dobře. Pokud mohu vyslovit nějaké přání, doporučil bych autorovi připravit druhé vydání, v němž by se více než dosud zaměřil na astronomické objevy v devatenáctém a zejména pak ve dvacátém století, které významným způsobem rozšířily naše vědomosti a podstatně ovlivnily naše představy o stavbě a vývoji vesmíru.

Rudolf Kolomýj